

secrets and lies

VB 142 minut

režija Mike Leigh **scenarij** Mike Leigh **fotografija** Dick Pope **glasba** Andrew Dickson
montaža Jon Gregory **igrajo** Brenda Blethyn, Marianne Jean-Baptiste, Timothy Spall, Phyllis Logan, Claire Rushbrook, Lesley Manville

Filmi Mikea Leigha so vedno izgledali kot izrez iz resničnosti, skorajda tako kot skrita, *candid camera*; vedno se nam je zdelo, kot da je postavil kamero med ljudi, sam pa odšel za pol ure na pir, najsi je šlo za njegove televizijske enodejanke iz sedemdesetih (*Kiss of Death...*) ali pa za velike, na festivalih nagrajevane filme iz devetdesetih. Mislim, da je v tem poglobljena razlika med njegovim pristopom in metodo Kena Loacha, še enega portretista ožetega, zmahanega angleškega proletariata; Loach je v svojem naturalizmu (za ceno željenega *cinema verité*?) večkrat pretiraval, preprosto zato, ker se je zanašal na sposobnost lastne presoje, ker se je imel sam za škaflo, ki beleži slike. Leighovo sposobnost prežemati scagani vsakdanjik angleškega Johna Doa s humorjem, ki bi mu ekvivalent lahko našli (v ameriški kriminalni razičici seveda) le še v kakšnem chandlerjevskem svetu, gre nemara res iskati v njegovi *ignoranci* in ne *zanimanju* za raziskovanje karekterizacije junakov. Zdi se, da Leigh svojim junakom preprosto ne želi dodati ničesar svojega, avtorskega. Skrivnost njegovega uspeha dejansko leži v tem – kot pravi sam – da se naokrog ne vozi v limuzinah, temveč z javnimi prevoznimi sredstvi, kjer beleži zgodbe in usode, ki jih pozneje spoznamo v njegovih filmih. Leigh je smetar, *garbage man*, še več, obnaša se kot lastni *second assistant director*, ki ga šef pošlje za vogal posnet nekaj kadrov.

Mnogo tega je spremenjenega v njegovem filmu **Secrets and Lies**, zgodbi o Hortense, mladem temnopoltem dekletu, ki se

po smrti krušne matere odpravi iskat korenine, in jih najde – o ja, najde – v belopolti, petdeset in nekaj letni gospodinji Cynthiji (canneska nagrajenka za igro Brenda Blethyn), ki si bolj kot vse želi še enega otroka. Že to kar ima, je preveč; njena že zdavnaj odrasla mularija je zabita, lena in neperspektivna. Sedaj pa se ji prikaže preteklost, dobesedno temna, v temni preobleki, toda izobražena, delavna in perspektivna. Temnopolta Hortense resnično uteleša (fotografski?) negativ družine, s predsodki (seksistično, mačistično, deloma tudi rasno) obremenjene skupnosti.

V **Secrets and Lies** Leighu ne gre več toliko za filmanje resničnega stanja, temveč predvsem za lepšanje le-tega, lišpanje, dekoriranje, skratka, "ne pokazati pravega obraza". V simbolnem pomenu to pomeni obojestransko strinjanje, tako matere kot hčere, da ne razkrijeta Hortensine prave družinske vloge – Hortense Cynthia na praznovanju rojstnega dne "prave" hčere namreč predstavi kot svojo "sodelavko". Na drugi strani smo pretvarjanja deležni v povsem praktičnem pogledu; Cynthijin brat Maurice – edini vsaj približno ekonomsko stabilni član družine, je fotograf, specializiran za poroke; vse mu gre kot po maslu, roka je vedno mirna, fotografije odlične, s problemom pa se prvič sooči, ko v njegov studio pride po obrazu z nekaj deset šivi močno razrezano in zakrpano dekle, nekoč očitno lepota, fotografije pa potrebuje kot dokazni material za sodišče. "Zato naj bodo kar se da resnične, krute, ja, svinjske", pravi ona.

Secrets and Lies je dosedaj nemara najbolj "resen" film Mikea Leigha, preprosto zato, ker resnobnosti in resničnosti ni pustil improvizirati, temveč ju je držal pod kontrolo. Točno to, Leigh je svoje osebno izročilo, svojo tematiko do sedaj obravnaval enako kot igralce, jemal jih je osebno, jih ljubkoval. Kdo ve, morda je z njimi odšel celo v posteljo?

Simon Popek

Marianne Jean Baptiste,
Claire Rushbrook

